

Tab derved. Men det er altsaa for at tilfredsstille særlig lokale Interesser, at man fordrer disse Bidrag fra Egnene. Her er der derimod ikke Tale om Esbjerg Bys Interesser, men om hele Landets Interesser. Den store Eksport af Landbrugsprodukter gaar for en stor Del uden om Esbjerg By. Esbjergs Indbyggere hverken have Interesse af den eller se den. Eksporten foregaar med Jernbanerne direkte til Skibene.

Jeg kan derfor ikke indse, med hvad Ret man nu siger til Esbjerg By: Hele Landet fordrer disse Havne, men I skulle betale $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. dertil. Selvfølgelig har Esbjerg By Nytte af Havnene, men paa den anden Side maa man vel ogsaa erkende, at Havnene vinde væsentlig ved Esbjerg Bys Borgeres Arbejde. Endelig maa vi huske paa, at det bliver ikke Havne, som tilhøre Esbjerg By, som lette Kommunens Budget, saaledes som det kan være Tilfældet andre Steder, hvor Havne anlægges. Byen har kun det at gøre med Havnene, at den betjener dem til Fordel for Staten, og saa naturligvis maa have sit Arbejde betalt. Ellers har den ikke Spor af Indtægter af Havneanlægget. Det vilde være rimeligt at lade en By som Esbjerg faa Andel i sine Havnes Indtægter. Den har i Virkeligheden som Kommune betragtet kun Udgifter, ingen Indtægter af Havnene. Det nuværende Havneanlæg har kostet, saa vidt jeg ved, mellem 5 og 6 Mill. Kr., men vare de Penge blevne anvendte paa rigtig Maade, ikke til evige Ombygninger, havde de været tilstrækkelige til at danne hensigtsvarende Havne, saa vi ikke nu behøvede at gaa til saa betydelige Udgifter, som her er Tale om. En stor Del af de Penge, som ere anvendte paa Trafikhavnen og Fiskerihavnen, ere jo anvendte til Ombygninger, akkurat ligesom Lovforslaget nu foreslaar, at man skal rive atter ned og bygge noget andet op paa samme Sted. Som sagt, jeg mener det er ubilligt at lægge en særlig Skat af $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. paa Esbjerg By, fordi hele Landet trænger til en ny stor Havn, og fordi Fiskeribefolkningen trænger til en ny og bedre Fiskerihavn. Hvis Esbjerg By har nogen forøget Indtægt af disse Havne, er det sikkert, at Statens Indtægter ogsaa forøges ved det Arbejde, Esbjerg Bys Borgerne udføre i disse Havne.

Om denne Ekspropriation af $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. mener jeg, som sagt, at den kan ikke sammenstilles med det, man forlanger ved Jernbaneanlæg. Jeg vil desuden gentage, hvad jeg udtalte under Forhandlingerne

om Jernbanelovene, at det synes mig urimeligt, at man nu ved disse Anlæg vil kræve en Værdistigningsskat eller endog Halvdelen af Værdistigningen paa de Egne, hvor Staten udfører disse Arbejder, medens man aldrig har gjort det før. Medens hver evige Dag, hver Time Grundene stige mangfoldigt ved de gamle Anlæg, vil man gaa ud til disse Egne, som nu faa ny Forbindelser, og kræve en betydelig Del af den Værdistigning, som vil fremgaa af Statens Arbejder. Men naar man tager de Penge fra disse Egne, tager man netop en Del af det bort, som de offentlige Arbejder, Jernbanerne, skulde medføre, en Del af den Kapital, som skulde skabes paa Stedet, for at denne Kapital igen kunde forøge Omsætningen og Værdierne paa den paagældende Egn. Det forekommer mig, at Gennemførelsen af dette Forslag, naar det ikke rammer hele Landet, er en videre Udvikling af Princippet om det københavnske Skattely, der altid drager Kapitalen fra Provinserne ind til København.

I Forbindelse hermed maa jeg da omtale Forslaget om at der eksproprieres et større Areal, et Areal paa omtrent 20 Tdr. Land. Jeg synes, det var rigtigt, om man ved alle Jernbanestationer, alle ny Anlæg eksproprierede saadan Jord, og jeg synes, det vilde have været rigtigt, om man i sin Tid havde eksproprieret den Kvadratmil, som ligger omkring Esbjerg. Den vilde den Gang have kostet omkring $\frac{1}{2}$ Mill. Kroner eller saa. Nu er den mange Millioner værd. Og ved alle Stationsbyer vilde Staten have kunnet tjene betydeligt ved at ekspropriere Jord og sælge den efterhaanden. Men at Staten netop vil gøre det her, finder jeg mindre heldigt, i alt Fald, at den vil gøre det under denne Form. Jeg mener nok, at det er heldigt, at Staten eksproprierer Jord, fordi der ikke er Tvivl om, at ved de ny Havneanlæg vil der blive bygget betydeligt, opstaa Fabrik anlæg og lignende, og det kan være rigtigt, at man unddrager den private Spekulation disse Arealer. Men naar det gøres, finder jeg, det vilde være naturligere, at den eksproprierede Jord blev overladt til Esbjerg Kommune, thi den Købesum, som Staten skal udrede for disse 20 eller 25 Tdr. Land — hvor mange det nu er — er faktisk en død Kapital for Staten, saalænge til Arealerne komme under Bebyggelse eller benyttes paa anden Maade, og der er ingen Tvivl om, at dersom man overlod dette Areal til Esbjerg Kommune, vilde den være stærkt interesseret i at bringe Jorden i